

**Η
ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ**

4ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 15 Ιουνίου 2018 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Κίτσος, Πρόεδρος, Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου, Εισηγήτρια και Μαρία-Ελένη Σιδέρη, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 25.05.2018 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 479/29.05.2018 της προσφεύγουσας εταιρίας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Κατά της Περιφέρειας Πελοποννήσου (ΠΕ ΛΑΚΩΝΙΑΣ) (εφεξής αναθέτουσα αρχή).

Με την Προδικαστική Προσφυγή η προσφεύγουσα εταιρία επιδιώκει, όπως ακυρωθεί, άλλως ανακληθεί ή τροποποιηθεί η με αριθμ. πρωτ. οικ.107690/16299/25.04.2018 Διακήρυξη της Περιφέρειας Πελοποννήσου, εκδοθείσα στο πλαίσιο του δημόσιου διεθνούς ανοικτού ηλεκτρονικού Διαγωνισμού με τίτλο: «Προμήθεια και Τοποθέτηση Υλικών για την Αντικατάσταση Συνθετικού Χλοοτάπητα Ενωσιακού Γηπέδου Ποδοσφαίρου και Μίνι Γηπέδου Ποδοσφαίρου Αγ. Ιωάννη δ. Σπάρτης Λακωνίας και τον Εκσυγχρονισμό των Αθλητικών Εγκαταστάσεων του Αθλητικού Ενωσιακού Κέντρου Ε.Π.Σ Λακωνίας», προϋπολογισμού €259.676,06 μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής - χαμηλότερη τιμή (Συστημικός αριθμός ΕΣΗΔΗΣ: 57230).

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της ανωτέρω Προδικαστικής Προσφυγής προκύπτει πως έχει προσκομιστεί, ελεγχθεί και δεσμευτεί το υπ' αριθμ. 21554395095807240016 ποσού €1.298,39 αναλογούν Παράβολο υπέρ Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) και 5 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (Α' 64) (εφεξής Κανονισμός).

2. Επειδή, η προσφεύγουσα εταιρία άσκησε την από 25.05.2018 Προδικαστική Προσφυγή της, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΑΕΠΠ/479/29.05.2018, με χρήση του τυποποιημένου εντύπου της Α.Ε.Π.Π, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 362 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και 8 παρ. 2 Κανονισμού.

3. Επειδή, η ως άνω Προδικαστική Προσφυγή στρέφεται κατά Διακήρυξης που εκδόθηκε στο πλαίσιο δημόσιου, διεθνούς, ανοικτού, ηλεκτρονικού Διαγωνισμού, συνολικού προϋπολογισμού €259.676,06 μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α, ανώτερου του ορίου που θεσπίζεται στο άρθρο 345 του Ν. 4412/2016 για την καθ' ύλη αρμοδιότητα της Α.Ε.Π.Π, ενώ επιπλέον θεμελιώνεται και η κατά χρόνο αρμοδιότητά της, όπως απαιτείται από τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016, τροποποιηθείσας της διάταξης, δυνάμει του άρθρου 43 παρ. 4 του Ν. 4487/2017 (Α' 116), δεδομένου ότι η αντίστοιχη διαγωνιστική διαδικασία εκκίνησε μετά τις 26.06.2017.

4. Επειδή, εμπρόθεσμα η προσφεύγουσα εταιρία προσβάλλει την ως άνω πράξη, καθόσον η κατ' αυτής Προδικαστική Προσφυγή έχει κατατεθεί εντός της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (γ) Ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. (γ) του Κανονισμού, καθόσον η προσβαλλόμενη Διακήρυξη, αναρτήθηκε στα πληροφοριακά συστήματα Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ και Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ (αντίστοιχα) στις 30.04.2018.

5. Επειδή, η προσφεύγουσα, έχουσα άμεσο, προσωπικό και ενεστώσ έννομο συμφέρον, καθόσον δραστηριοποιείται στο αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, υφιστάμενη δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη, κατά το άρθρο 360 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, καθόσον (όπως υποστηρίζει στη σελ. 9 της Προσφυγής της) στο Παράρτημα Α΄ «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ» και συγκεκριμένα στην Παράγραφο: «Πιστοποιητικά Ποιότητας και Επάρκειας» της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 53), ζητείται από τους υποψηφίους, η προσκόμιση του «Πιστοποιητικού SA 8000:2008 Συστήματος Κοινωνικής Υπευθυνότητας, με πεδίο εφαρμογής την εγκατάσταση συνθετικού χλοοτάπητα, κατά παράβαση των θεμελιωδών ενωσιακών αρχών της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού και της αναλογικότητας. Επειδή, ειδικότερα η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το ζητούμενο «Πιστοποιητικό SA 8000:2008 Συστήματος Κοινωνικής Υπευθυνότητας», αφορά αποκλειστικά σε ένα σύστημα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, που διέπει την εσωτερική διάρθρωση και λειτουργία της πιστοποιημένης-ου εταιρίας/οικονομικού φορέα και ουδόλως σχετίζεται με το προσφερόμενα από αυτήν είδη, ήτοι με την ποιότητα ή την αξιοπιστία αυτών. Μάλιστα, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, το εν λόγω Πιστοποιητικό: α) δε θα έπρεπε να περιλαμβάνεται στις ζητούμενες τεχνικές προδιαγραφές, καθόσον δεν τελεί σε σχέση αναλογίας με το συμβατικό αντικείμενο και β) δεν αναφέρεται στον ορισμό των τεχνικών προδιαγραφών, όπως αυτός δίδεται στο Παράρτημα VII του Προσαρτήματος Α΄ του Ν. 4412/2016. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα επικαλείται (στη σελίδα 10 της Προσφυγής της), τα επίσημα στατιστικά στοιχεία του αρμόδιου οργανισμού S.A.A.S (Social Accountability Accreditation Services), σύμφωνα με τα οποία, υπάρχουν μόνο δεκαπέντε (15) πιστοποιημένες εταιρίες στην Ελλάδα, εκ των οποίων καμία δεν δραστηριοποιείται στο υπό ανάθεση αντικείμενο (Προμήθεια και Εγκατάσταση Συνθετικού Χλοοτάπητα). Με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι η συμπερίληψη του εν λόγω όρου στο Παράρτημα Α΄ («ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ»), Κεφάλαιο («Πιστοποιητικά Ποιότητας και Επάρκειας») της επίμαχης Διακήρυξης, όχι μόνο εισάγει αδικαιολόγητους περιορισμούς στον ελεύθερο ανταγωνισμό, αλλά και

παραβιάζει τη θεμελιώδη ενωσιακή αρχή της αναλογικότητας που διέπει τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

6. Επειδή, στο άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), παράγραφοι 1 και 2 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. [...] 2. Κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α΄. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους».

7. Επειδή, στο άρθρο 54 «Τεχνικές προδιαγραφές (άρθρο 42 της Οδηγίας 2014/24/Ε.Ε), παράγραφοι 2 έως 4 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «2. Οι τεχνικές προδιαγραφές εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης σύμβασης και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των συμβάσεων στον ανταγωνισμό. 3. Οι τεχνικές προδιαγραφές διατυπώνονται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους: α) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, υπό την προϋπόθεση ότι οι παράμετροι είναι επαρκώς προσδιορισμένες ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στις αναθέτουσες αρχές να αναθέτουν τη σύμβαση, β) με παραπομπή σε τεχνικές προδιαγραφές και, με

σειρά προτεραιότητας, σε εθνικά πρότυπα που αποτελούν μεταφορά ευρωπαϊκών προτύπων, σε ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές, σε διεθνή πρότυπα, σε άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που έχουν θεσπιστεί από ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης ή -όταν αυτά δεν υπάρχουν- σε εθνικά πρότυπα, σε εθνικές τεχνικές εγκρίσεις ή σε εθνικές τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα του σχεδιασμού, του υπολογισμού και της εκτέλεσης των έργων και της χρησιμοποίησης των αγαθών, κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τον όρο ή «ισοδύναμο», γ) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση α', με παραπομπή, ως τεκμήριο συμβατότητας προς τις εν λόγω επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β', δ) με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β' για ορισμένα χαρακτηριστικά και με παραπομπή στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στην περίπτωση α' για ορισμένα άλλα χαρακτηριστικά. 4. Οι τεχνικές προδιαγραφές, εκτός εάν δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, δεν περιέχουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερης μεθόδου κατασκευής που να χαρακτηρίζει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που παρέχονται από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, ούτε εμπορικού σήματος, διπλώματος ευρεσιτεχνίας, τύπων ή συγκεκριμένης καταγωγής ή παραγωγής που θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα. Η εν λόγω μνεία επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι δυνατόν να γίνει επαρκώς προσδιορισμένη και κατανοητή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης κατ' εφαρμογή της παρ. 3. Η εν λόγω μνεία συνοδεύεται από τον όρο «ή ισοδύναμο» [...].

8. Επειδή, στο Παράρτημα VII (ΟΡΙΣΜΟΣ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ) του Προσαρτήματος Α' του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «Για τους σκοπούς του Βιβλίου Ι νοούνται ως: 1. «τεχνική προδιαγραφή» ένα από τα ακόλουθα α) όταν πρόκειται για συμβάσεις δημοσίων έργων: όλες οι τεχνικές απαιτήσεις που περιέχονται ιδίως στα έγγραφα της σύμβασης και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά υλικού, προϊόντος ή αγαθού, ώστε να

ανταποκρίνονται στη χρήση για την οποία προορίζονται από την αναθέτουσα αρχή: τα χαρακτηριστικά αυτά περιλαμβάνουν τα επίπεδα περιβαλλοντικής και κλιματικής επίδοσης, τον σχεδιασμό για όλες τις απαιτήσεις (συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία) και την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, την επίδοση, την ασφάλεια ή τις διαστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών σχετικά με τη διασφάλιση της ποιότητας, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και τις μεθόδους δοκιμών, τη συσκευασία, τη σήμανση και την επίθεση ετικετών, τις οδηγίες χρήσης καθώς και τις διαδικασίες και μεθόδους παραγωγής σε κάθε στάδιο του κύκλου ζωής των έργων τα χαρακτηριστικά αυτά περιλαμβάνουν επίσης τους κανόνες μελέτης και υπολογισμού των έργων, τους όρους δοκιμής, ελέγχου και παραλαβής των έργων καθώς και τις κατασκευαστικές τεχνικές ή μεθόδους και κάθε άλλο όρο τεχνικού χαρακτήρα που η αναθέτουσα αρχή είναι σε θέση να καθορίσει, μέσω γενικών ή ειδικών κανονιστικών διατάξεων, σχετικά με τα ολοκληρωμένα έργα καθώς και με τα υλικά ή τα στοιχεία που συνιστούν τα έργα αυτά· β) όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ή υπηρεσιών: η προδιαγραφή που περιέχεται σε έγγραφο το οποίο προσδιορίζει τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας, όπως τα επίπεδα ποιότητας, τα επίπεδα της περιβαλλοντικής και κλιματικής επίδοσης, ο σχεδιασμός για όλες τις απαιτήσεις (συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πρόσβασης για τα άτομα με αναπηρία), και η αξιολόγηση της συμμόρφωσης, της καταλληλότητας, της χρήσης του προϊόντος, της ασφάλειας ή των διαστάσεών του, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων που ισχύουν για το προϊόν όσον αφορά την ονομασία πώλησης, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και μεθόδους δοκιμών, τη συσκευασία, τη σήμανση και την επίθεση ετικετών, τις οδηγίες για τους χρήστες, τις διαδικασίες και μεθόδους παραγωγής σε οποιοδήποτε στάδιο του κύκλου ζωής του αγαθού ή της υπηρεσίας, καθώς και τις διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης· 2. «πρότυπο»: η τεχνική προδιαγραφή που έχει εγκριθεί από αναγνωρισμένο οργανισμό με δραστηριότητα τυποποίησης, για επαναλαμβανόμενη ή διαρκή εφαρμογή, της οποίας όμως η τήρηση δεν είναι υποχρεωτική και εμπίπτει σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες: α) «διεθνές

πρότυπο»: πρότυπο που έχει εγκριθεί από διεθνή οργανισμό τυποποίησης και έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού· β) «ευρωπαϊκό πρότυπο»: πρότυπο εγκεκριμένο από ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης που έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού· γ) «εθνικό πρότυπο»: πρότυπο που έχει εκδοθεί από εθνικό οργανισμό τυποποίησης και έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού· 3. «ευρωπαϊκή τεχνική αξιολόγηση»: η τεκμηριωμένη αξιολόγηση των επιδόσεων ενός δομικού προϊόντος, σε συνάρτηση με τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του, σύμφωνα προς το αντίστοιχο έγγραφο ευρωπαϊκής αξιολόγησης, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 περίπτωση 12 στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 305/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου· 4. «κοινή τεχνική προδιαγραφή»: η τεχνική προδιαγραφή στον τομέα ΤΠΕ που έχει εκπονηθεί σύμφωνα με τα άρθρα 13 και 14 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1025/2012· 5. «τεχνικό πλαίσιο αναφοράς»: κάθε παραδοτέο το οποίο εκπονείται από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, πλην των ευρωπαϊκών προτύπων, σύμφωνα με διαδικασίες προσαρμοσμένες στην εξέλιξη των αναγκών της αγοράς».

9. Επειδή, στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α του Ν. 4412/2016 («ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΩΝ ΚΥΡΩΣΗΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 18»), αναφέρονται τα εξής: - Ν. 4204/1961 (ΦΕΚ 174/Α) Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 87 «Περί συνδικαλιστικής ελευθερίας και προστασίας του συνδικαλιστικού δικαιώματος». - Ν. 4205/1961 (ΦΕΚ 164/Α) Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 98 «Περί εφαρμογής των αρχών του δικαιώματος οργανώσεως και συλλογικής διαπραγματεύσεως». - Ν. 2079/1952 (ΦΕΚ 108/Α) Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 29 «Περί αναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας» για την εξάλειψη κάθε μορφής καταναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας. - Ν.Δ. 4221/1961 (ΦΕΚ 173/Α) Περί κυρώσεως της υπ αριθ. 105 Διεθνούς Συμβάσεως «περί καταργήσεως της αναγκαστικής εργασίας». - Ν. 1182/1981 (ΦΕΚ 193/Α) Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 138 «Περί του κατώτατου ορίου εισόδου εις την απασχόλησιν» για την κατάργηση της παιδικής εργασίας. - Ν.

1424/1984 (ΦΕΚ 29/A) «Για την επικύρωση της 111 Διεθνούς Συμβάσεως Εργασίας για τη διάκριση στην απασχόληση και στο επάγγελμα». - Ν. 46/1975 (ΦΕΚ 105/A) «Περί κυρώσεως της ψηφισθείσης εν Γενεύη κατά το έτος 1951 υπ αριθ. 100 Διεθνούς Συμβάσεως Εργασίας περί ισότητας της αμοιβής μεταξύ αρρένων και θηλέων εργαζομένων διεργασίαν ίσης αξίας». - Ν. 2918/2001 (ΦΕΚ 119/A) Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 182 «Για την απαγόρευση των χειρότερων μορφών εργασίας των παιδιών και την άμεση δράση με σκοπό την εξάλειψή τους» σχετικά με την κατάργηση της παιδικής εργασίας. - Ν.1818/88 (ΦΕΚ 253/A) "Κύρωση της Σύμβασης της Βιέννης του 1985 για την προστασία της στοιβάδας του όζοντος και του Πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ του 1987 για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στοιβάδα του όζοντος». - Ν. 2203/1994 (ΦΕΚ 58/A) – «Κύρωση της Σύμβασης της Βασιλείας για τον έλεγχο των διασυνοριακών κινήσεων επικίνδυνων αποβλήτων και της επεξεργασίας τους». - Ν. 3447/2006 (ΦΕΚ 52/A) - "Κύρωση της Σύμβασης της Στοκχόλμης για τους Έμμονους Οργανικούς Ρύπους (Persistent Organic Pollutants- POPs}». - Σύμβαση σχετικά με τη διαδικασία συναίνεσης μετά από ενημέρωση όσον αφορά ορισμένα επικίνδυνα χημικά προϊόντα και φυτοφάρμακα στο διεθνές εμπόριο (UNEP/FAO} (σύμβαση ΣΜΕ], Ρότερνταμ, 10 Σεπτεμβρίου 1998 και τα τρία σχετικά περιφερειακά πρωτόκολλα. (ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 689/2008 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 17ης Ιουνίου 2008 σχετικά με τις εξαγωγές και εισαγωγές επικίνδυνων χημικών αγαθών}».

10. Επειδή, στην αιτιολογική σκέψη 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94, σελ. 65), προβλέπεται ότι: «Οι δημόσιες προμήθειες διαδραματίζουν βασικό ρόλο στη στρατηγική «Ευρώπη 2020», που εκτίθεται στην από 3ης Μαρτίου 2010 ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ευρώπη 2020 — Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη» («Στρατηγική Ευρώπη 2020 για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη») ως ένα από τα αγορακεντρικά εργαλεία που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την

επίτευξη έξυπνης, διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, παράλληλα με τη διασφάλιση της πλέον αποδοτικής χρήσης των δημόσιων πόρων. Για τον σκοπό αυτόν, οι ισχύοντες κανόνες για τις δημόσιες προμήθειες που εγκρίθηκαν δυνάμει της Οδηγίας 2004/17/EK [...] της Οδηγίας 2004/18/EK [...] θα πρέπει να αναθεωρηθούν και να εκσυγχρονιστούν, για να αυξηθεί η αποδοτικότητα των δημόσιων δαπανών, με τη διευκόλυνση ιδίως της συμμετοχής μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στις δημόσιες προμήθειες, καθώς και για να μπορέσουν οι αγοραστές να αξιοποιήσουν καλύτερα τις δημόσιες προμήθειες για την επίτευξη κοινών κοινωνικών στόχων [...]». Ομοίως, στην αιτιολογική σκέψη (37) της ως άνω Οδηγίας, προβλέπεται ότι: «Λόγω της ενδεδειγμένης ένταξης περιβαλλοντικών, κοινωνικών και εργασιακών απαιτήσεων στις διαδικασίες δημόσιων προμηθειών, είναι ιδιαίτερα σημαντικό τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές να λάβουν κατάλληλα μέτρα για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες ισχύουν στον τόπο εργασίας όπου εκτελούνται τα έργα ή παρέχονται οι εργασίες, και απορρέουν από νόμους, κανονισμούς, διατάγματα και αποφάσεις, σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, καθώς και από συλλογικές συμβάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω κανόνες (και η εφαρμογή τους) συμμορφούνται με το δίκαιο της Ένωσης. Ομοίως, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από διεθνείς συμφωνίες, οι οποίες έχουν επικυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη και περιληφθεί στο παράρτημα Χ θα πρέπει να εφαρμόζονται κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης. Ωστόσο, αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει με κανένα τρόπο την εφαρμογή όρων και συνθηκών απασχόλησης πιο ευνοϊκών για τους εργαζόμενους. Τα σχετικά μέτρα θα πρέπει να εφαρμόζονται σύμφωνα με τις βασικές αρχές του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με σκοπό, ιδίως, την εξασφάλιση ίσης μεταχείρισης. Τα σχετικά μέτρα θα πρέπει να εφαρμόζονται σύμφωνα με την οδηγία 96/71/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και κατά τρόπο που εξασφαλίζει ίση μεταχείριση και δεν εισάγει διακρίσεις, άμεσα ή έμμεσα, κατά οικονομικών φορέων και εργαζομένων από άλλα κράτη μέλη».

11. Επειδή, στην Παράγραφο 1.1. του Οδηγού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ισότητας Ευκαιριών, Μονάδα D.2. - Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς και Υπηρεσιών, Μονάδα C.3., Οκτώβριος 2010), με τίτλο: «Κοινωνικές αγορές - Οδηγός για τη Συνεκτίμηση των Κοινωνικών Πτυχών στις Δημόσιες Συμβάσεις», αναφέρεται (σελ. 7), ότι: «[...] Ως «κοινωνικά υπεύθυνες δημόσιες συμβάσεις» νοούνται οι πράξεις σύναψης συμβάσεων που λαμβάνουν υπόψη μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες κοινωνικές πτυχές: ευκαιρίες απασχόλησης, αξιοπρεπής εργασία, συμμόρφωση με κοινωνικά και εργασιακά δικαιώματα, κοινωνική ένταξη (περιλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρίες), ίσες ευκαιρίες, σχεδιασμός της προσβασιμότητας για όλους, συνεκτίμηση των κριτηρίων αειφορίας, περιλαμβανομένων θεμάτων ηθικού εμπορίου και ευρύτερη εκούσια συμμόρφωση με την εταιρική κοινωνική ευθύνη (ΕΚΕ), ενώ παράλληλα τηρούνται οι αρχές που εμπεριέχονται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (Συνθήκη ΕΕ) και στις Οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις. Οι κοινωνικά υπεύθυνες δημόσιες συμβάσεις μπορούν να είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και για την επίτευξη των κοινωνικών στόχων της ΕΕ (και των Κρατών Μελών). Οι κοινωνικά υπεύθυνες δημόσιες συμβάσεις καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών πτυχών, οι οποίες μπορούν να λαμβάνονται υπόψη από τις αναθέτουσες αρχές στο κατάλληλο στάδιο της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων. Οι κοινωνικές πτυχές μπορούν να συνδυάζονται με τις οικολογικές πτυχές σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση [...]».

12. Επειδή, στο Παράρτημα Α' («ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ») και συγκεκριμένα, στην Παράγραφο: «Πιστοποιητικά Ποιότητας και Επάρκειας» της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 53), ορίζεται ότι: «[...] Πιστοποιητικό SA 8000:2008 Συστήματος Κοινωνικής Υπευθυνότητας με πεδίο εφαρμογής την εγκατάσταση συνθετικού χλοοτάπητα του συμμετέχοντα. Εάν οι προμηθευτές προτίθενται να χρησιμοποιήσουν τις τεχνικές ικανότητες άλλων οντοτήτων, πρέπει να προσκομίσουν δήλωση του συνεργαζόμενου ότι θα θέσει στην διάθεση του προμηθευτή τις τεχνικές του δυνατότητες. Σε αυτή την

περίπτωση προσκομίζονται τα παραπάνω δικαιολογητικά τεχνικής ικανότητας του συνεργαζόμενου [...]».

13. Επειδή, την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων διέπει η αρχή του υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, ο οποίος και μόνον αυτός, διασφαλίζει την προστασία των συμφερόντων της αναθέτουσας αρχής, επιτρέποντας τη προμήθεια αγαθών, υπηρεσιών και έργων με τους βέλτιστους ποιοτικά και οικονομικά όρους. Η εν λόγω θεμελιώδης αρχή ισχύει, τόσο στο επίπεδο της αναθέτουσας αρχής, όσο και μεταξύ των συμμετεχόντων (σε δημόσιο διαγωνισμό) οικονομικών φορέων (ΔΕΕ, Απόφαση της 19.04.2012, C-549/10 Tomra Systems ASA, Tomra Europe AS κλπ κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής).

14. Επειδή, οι προσφέροντες πρέπει να τυχάνουν ίσης μεταχείρισεως, τόσο κατά τον χρόνο που ετοιμάζουν τις προσφορές τους, όσο και κατά τον χρόνο που αυτές αποτιμώνται από την αναθέτουσα αρχή (ΔΕΕ, Απόφαση της 25.04.1996, Υπόθεση C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψη 54· ΔΕΕ, Απόφαση της 18.11.1999, Υπόθεση C-275/98, Unitron Scandinavia A/S, σκέψη 31· ΔΕΕ, Απόφαση της 7.12.2000, Υπόθεση C-324/98, Telaustria Verlags GmbH, σκέψη 61· ΔΕΕ, Απόφαση της 18.06.2002, Υπόθεση C-92/00, Stadt Wien, σκέψη 45· Αποφάσεις της 27.11.2001, Υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Impresa Lombardini SpA, σκέψη 37· ΔΕΕ, Απόφαση της 19.06.2003, Υπόθεση C-315/01, GAT, σκέψη 73· ΔΕΕ, Απόφαση της 16.12.2008, Υπόθεση C-213/07, Μηχανική, σκέψη 45· ΔΕΕ, Απόφαση της 12.03.2015, C-538/13, eVigilo, σκέψη 33· ΔΕΕ, Απόφαση της 06.11.2014, Υπόθεση C-42/13, Cartiera dell'Adda, σκέψη 44· ΔΕΕ Απόφαση της 24.05.2016, Υπόθεση C-396/14, MT Højgaard A/S, Züblin A/S, σκέψη 37 κλπ).

15. Επειδή, η αρχή της διαφάνειας, προϋποθέτει ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην Προκήρυξη του Διαγωνισμού ή στη Συγγραφή Υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο

τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός έλεγχος του εάν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (ΔΕΕ, Απόφαση της 18.06.2002, Υπόθεση C-92/00, Stadt Wien, σκέψη 45, ΔΕΕ, Απόφαση της 12.12.2002, Υπόθεση C-470/99, Universale-Bau, σκέψη 91, ΔΕΕ, Απόφαση της 29.04.2005, Υπόθεση C-496/1999, CAS Succhi di Frutta SpA, σκέψη 111 κλπ).

16. Επειδή, η αρχή της αναλογικότητας αποτελεί βασική αρχή του ενωσιακού δικαίου, σύμφωνα με την οποία τα μέτρα που λαμβάνονται σε ενωσιακό ή εθνικό επίπεδο προς την επίτευξη ενός σκοπού, δεν πρέπει να βαίνουν πέραν του αναγκαίου για την επίτευξη του σκοπού αυτού. Κάθε επιλεγόμενο μέτρο πρέπει να είναι συγχρόνως αναγκαίο και πρόσφορο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Συνεπώς, στην περίπτωση των δημοσίων συμβάσεων, οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να εφαρμόζουν κριτήρια επιλογής, τα οποία είναι αναλογικά προς τα χαρακτηριστικά της εκάστοτε διαγωνιστικής διαδικασίας.

17. Επειδή, κατά πάγια νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει τον Διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007, 19/2005, 31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση ουσιωδών διατάξεων της Διακήρυξης οδηγεί σε ακυρότητα των αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, με τις οποίες εγκρίνονται οι επιμέρους φάσεις της διαδικασίας, καθώς και το αποτέλεσμα του Διαγωνισμού (ΣΤΕ 2772/1986, 3670/1992, 2137/1993). Αντιστοίχως, η παράβαση τέτοιων διατάξεων της Διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους, καθιστά απαράδεκτες τις υποβληθείσες προσφορές τους. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της Διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής, αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (ΔΕΕ, Απόφαση της 18.10.2001, Υπόθεση C-19/00 Siac Construction Ltd, σκέψεις 34

και 44, ΔΕΕ, Απόφαση της 25.04.1996, Υπόθεση C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψη 54).

18. Επειδή, η Διοίκηση είναι κατ' αρχήν ελεύθερη να διαμορφώνει, κατά την κρίση της, τους όρους της Διακηρύξεως ως προς τα προς προμήθεια είδη, καθορίζοντας τα ειδικότερα τεχνικά χαρακτηριστικά τους και τις ανάγκες της υπηρεσίας από ποσοτική και ποιοτική άποψη (ΕΑ 977/2006, 303/2007, 307/2007, 1049/2007 κα), η δε θέσπιση με τη Διακήρυξη των προδιαγραφών που η αναθέτουσα αρχή κρίνει πρόσφορες ή αναγκαίες, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών της, δεν πρέπει να παραβιάζει τους κανόνες του ανταγωνισμού, εκ μόνου του λόγου ότι συνεπάγεται αδυναμία συμμετοχής στον διαγωνισμό των προμηθευτών, των οποίων τα προϊόντα δεν πληρούν τις προδιαγραφές αυτές, δεδομένου ότι από τη φύση τους οι προδιαγραφές περιορίζουν τον κύκλο των δυναμένων να συμμετάσχουν στον Διαγωνισμό προσώπων (ΕΑ 434/2008, 977/2006, 1208/2006, 1076/2006, 977/2006, 1383/2007, ΕΑ 303/2007, 307/2007, 1049/2007, 153/2004, κλπ).

19. Επειδή, η οικεία αναθέτουσα αρχή, στο με το με αρ. πρωτ 146375/21597/06/06/2018 έγγραφο απόψεων της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών προς την Αρχή, ισχυρίζεται καταρχάς ότι οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας περί περιορισμού του ανταγωνισμού και νόθευσης των συνθηκών αυτού, λόγω της θέσπισης (στην επίμαχη Διακήρυξη) διάταξης, με την οποία ζητείται η προσκόμιση του Πιστοποιητικού SA 8000:2008 Συστήματος Κοινωνικής Υπευθυνότητας, είναι παντελώς αβάσιμες και συνεπώς απορριπτέες. Σύμφωνα με την αναθέτουσα αρχή, «[...] το SA 8000 είναι ένα από τα πλέον αναγνωρίσιμα πρότυπα διεθνώς, το οποίο περιέχει τις απαιτήσεις για Σύστημα Διαχείρισης της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, παρέχοντας παράλληλα κίνητρα για τη διαρκή βελτίωση των εργασιακών συνθηκών στην επιχείρηση, η οποία θα το εφαρμόσει. Το πρότυπο εκδόθηκε για πρώτη φορά από τον SAI (Social Accountability International) το 1997, αναθεωρήθηκε το 2001 και εκδόθηκε για τρίτη φορά το 2008. Παρέχει μία κατανοητή και ευρύτατα αποδεκτή βάση για τη διασφάλιση δίκαιων και με σεβασμό προς τον άνθρωπο συνθηκών εργασίας [...]

Βασιζόμενο στα πρότυπα του International Labour Organisation (I.L.O) και της συνθήκης του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα (UN Human Rights Convention), είναι το ευρέως αποδεκτό και βιώσιμο σύστημα ηθικής διαχείρισης του εργασιακού περιβάλλοντος [...]». Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή επισημαίνει ότι η επιλογή του εν λόγω Πιστοποιητικού, ως προϋπόθεσης συμμετοχής στον επίμαχο Διαγωνισμό, τελεί σε ευθεία συμμόρφωση προς τα προβλεπόμενα στο άρθρο 18 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και στο Παράρτημα Χ («ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΩΝ ΚΥΡΩΣΗΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟ 2 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 18») του Προσαρτήματος Α' του ως άνω Νόμου. Τέλος, η οικεία αναθέτουσα αρχή υπογραμμίζει ότι η απαίτηση προσκόμισης του επίμαχου Πιστοποιητικού, συνδέεται άρρηκτα με τη φύση του υπό ανάθεση αντικειμένου, ήτοι της προμήθειας και τοποθέτησης εξοπλισμού συντήρησης/εκσυγχρονισμού ενός τοπικού αθλητικού προπονητικού γηπέδου ποδοσφαίρου «[...] με μόνο σκοπό την θεραπεία σκοπού δημοσίου συμφέροντος, ήτοι την ανάπτυξη, ενίσχυση, διάδοση και υποβοήθηση του αθλητισμού και της φυσικής αγωγής, με την εξασφάλιση των αναγκών μέσω και υποδομών προς τους αθλητές για τη συστηματική καλλιέργεια και την ανάπτυξη των δυνατοτήτων τους για τη συμμετοχή τους σε αθλητικούς αγώνες και την προαγωγή του αθλητικού πνεύματος [...]».

20. Επειδή, περαιτέρω, από την επισκόπηση της επίσημης ιστοσελίδας του αρμόδιου οργανισμού S.A.A.S (Social Accountability Accreditation Services) - την οποία επικαλείται η προσφεύγουσα στη σελίδα 10 της Προσφυγής της - και ιδίως από το αναρτηθέν στην ιστοσελίδα αυτή σχετικό Γράφημα και (αντίστοιχο) έγγραφο excel, προκύπτει ότι υπάρχουν δεκαπέντε (15) εταιρίες στην Ελλάδα, που έχουν λάβει την πιστοποίηση SA 8000:2008 Συστήματος Κοινωνικής Υπευθυνότητας, χωρίς, όμως, να αναφέρεται τα πεδία δραστηριότητας των εν λόγω εταιριών. Επειδή, στην ως άνω ιστοσελίδα, έχει αναρτηθεί και δεύτερο Γράφημα (και αντίστοιχο έγγραφο excel), όπου αποτυπώνονται οι πιστοποιημένοι τομείς δραστηριότητας, από το οποίο προκύπτει σαφώς ότι στον

τομέα του αθλητικού εξοπλισμού (sports equipment) έχουν πιστοποιηθεί εικοσιδύο (22) εταιρίες.

21. Επειδή, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει αποφανθεί, ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν απαγορεύει τη συνεκτίμηση κριτηρίων ανάθεσης, συνδεδεμένων με την προστασία του περιβάλλοντος, για τον λόγο και μόνον ότι η ανήκουσα στην αναθέτουσα αρχή επιχείρηση μεταφορών, συγκαταλέγεται μεταξύ των ελαχίστων επιχειρήσεων που έχουν τη δυνατότητα να προτείνουν υλικό, που να πληροί τα εν λόγω κριτήρια. Το γεγονός και μόνο ότι ένα από τα κριτήρια ανάθεσης που όρισε η αναθέτουσα αρχή, θα μπορούσε να ικανοποιηθεί μόνο από μικρό αριθμό εταιριών, δεν αποτελεί διάκριση (ΔΕΕ, Απόφαση της 17.11.2002, C-513/99, Υπόθεση Concordia Bus Finland Oy Ab, σκέψεις 63 και 86).

22. Επειδή, με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα, η κατοχή του Πιστοποιητικού SA 8000:2008 αποδεικνύει τη δέσμευση της πιστοποιημένης εταιρίας σε θέματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και παρέχει σε κάθε ενδιαφερόμενο μέρος εχέγγυα ως προς την υπευθυνότητα της εν λόγω εταιρίας και την - εκ μέρους της - υιοθέτηση ορθών πρακτικών σε θέματα διασφάλισης κοινωνικών δικαιωμάτων. Πιο συγκεκριμένα, η πιστοποίηση μιας εταιρίας με το Πιστοποιητικό SA 8000:2008, επιβεβαιώνει την ύπαρξη άριστου και ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος (παροχή ίσων ευκαιριών σε όλους τους εργαζομένους, ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, εθνικότητας ή θρησκείας, συνδικαλιστική ελευθερία, τήρηση των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας κλπ). Μάλιστα, σύμφωνα με τα δημοσιευθέντα - στην επίσημη ιστοσελίδα του Ελληνικού Δικτύου για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη: «CSR HELLAS» - στοιχεία, τα Πεδία πιστοποίησης του εν λόγω Πιστοποιητικού «ταυτίζονται» με το περιεχόμενο δέκα (10) συμβάσεων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (I.L.O) που αφορούν στα εξής ζητήματα: · Παιδική εργασία · Καταναγκαστική εργασία · Ελευθερία του συνδικαλιζέσθαι · Υγιεινή και Ασφάλεια · Δικαίωμα συλλογικών διαπραγματεύσεων · Διακρίσεις · Πειθαρχικά μέτρα · Ωράριο εργασίας · Αμοιβές · Σχέσεις με προμηθευτές.

23. Επειδή, περαιτέρω, οι νέες Οδηγίες της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις περιλαμβάνουν μια οριζόντια «κοινωνική ρήτρα», που επιτάσσει την ενσωμάτωση κοινωνικών χαρακτηριστικών/κριτηρίων κατά την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων και ιδίως, τον σεβασμό των υφιστάμενων περιβαλλοντικών, κοινωνικών και εργασιακών υποχρεώσεων, που απορρέουν από το ενωσιακό ή το εθνικό δίκαιο, από συλλογικές συμβάσεις ή το διεθνές δίκαιο (απασχόληση εργαζομένων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, καταπολέμηση των διακρίσεων, προαγωγή της ισότητας ανδρών και γυναικών, εταιρική κοινωνική ευθύνη των οικονομικών φορέων κλπ). Σημειώνεται στο σημείο αυτό, ότι, πλείστες αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς, έχουν συμπεριλάβει – και δη προ της ενσωμάτωσης των νέων ευρωπαϊκών Οδηγιών στην ελληνική έννομη τάξη – το ζήτημα της πιστοποιημένης «εταιρικής κοινωνικής ευθύνης», μεταξύ των ζητούμενων όρων συμμετοχής στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων (Δημόσιες Συμβάσεις κοινωνικής αναφοράς – Κοινωνική Οικονομία). Ενδεικτικά αναφέρονται οι κάτωθι σχετικές Διακηρύξεις: α) η υπ' αριθμ. 4489/28.04.2016 Διακήρυξη του Δήμου Ιστιαίας-Αιδηψού, με τίτλο: «Υπηρεσίες αποκομιδής, μεταφοράς και διάθεσης μη επικίνδυνων οικιακών αποβλήτων και καθαρισμός κοινόχρηστων χώρων από την Δημοτική Ενότητα Αιδηψού (πλην Τ.Κ. Γιάλτρων και οικισμού Ηλίων) για το τετράμηνο αιχμής (Ιούνιος-Σεπτέμβριος) 2016» (βλ. άρθρο 7, παρ. Α.1.14.), β) η υπ' αριθμ. 4/2013 Διακήρυξη της Περιφέρειας Αττικής, με τίτλο: «Συλλογή, προσωρινή αποθήκευση και μεταφορά προς τελική διάθεση: Ομάδα Α': νεκρά αδέσποτα και δεσποζόμενα ζώα συντροφιάς (ζωικά υποπροϊόντα κατηγορίας 1) από τη διοικητική έκταση της Περιφέρειας Αττικής και Ομάδα Β': ζωικά υποπροϊόντα κατηγορίας 1, 2 & 3 από τις δημοτικές αγορές του Πειραιά, της Καλλιθέας και της Βαρβακείου» (βλ. άρθρο 3 παρ. 1 στοιχ. ιδ), γ) η υπ' αριθμ. 736/2017 Διακήρυξη του Δήμου Ελληνικού-Αργυρούπολης, με τίτλο: «Εργασία Κλαδέματος Υψηλών Δέντρων» (βλ. άρθρο 5.3. παρ. Γ. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ), δ) η υπ' αριθμ. 1/2016 Διακήρυξη του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου με τίτλο: «Παροχή υπηρεσιών καθαρισμού και συντήρησης της καθαριότητας των κτιρίων και του περιβάλλοντος χώρου του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου» (βλ. άρθρο 1.4.1.6.)

κλπ. Επισημαίνεται επίσης, ότι στο άρθρο 9 της υπ' αριθμ. 4/2017 Διακήρυξης του Δήμου Πάργας με τίτλο: «Προμήθεια και τοποθέτηση τεχνητού χλοοτάπητα στο γήπεδο ποδοσφαίρου Δ.Κ. Πάργας», ζητείται, μεταξύ άλλων, και η προσκόμιση των Πιστοποιητικών OHSAS 18001:2007/ELOT 1801:2008 του συμμετέχοντα για την πολιτική υγείας και ασφάλειας στην εργασία. Τα ανωτέρω Πρότυπα είναι ισοδύναμα και καθορίζουν τις γενικές απαιτήσεις που πρέπει να καλύπτονται από τις επιχειρήσεις για την ανάπτυξη ενός συστήματος διαχείρισης, προκειμένου να αναγνωρίζονται και να περιορίζονται οι επαγγελματικοί κίνδυνοι για τους εργαζόμενους και το ευρύτερο κοινό που ενδεχομένως επηρεάζεται. Υπενθυμίζεται στο σημείο αυτό, ότι τα ως άνω Πρότυπα, αφορούν στην υγεία και στην ασφάλεια κατά την εργασία και όχι στην ασφάλεια των προϊόντων ή των διεργασιών, ενώ το επίμαχο Πιστοποιητικό SA 8000:2008 εμπεριέχει (στα επιμέρους Πεδία του), όπως ήδη αναφέρθηκε στη σκέψη 22 της παρούσας, την υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων.

24. Επειδή, η οικεία αναθέτουσα αρχή ορθώς ενσωμάτωσε, υπό το φως των νέων Οδηγιών της ΕΕ, όπως αυτές μεταφέρθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη, κοινωνικά χαρακτηριστικά/κριτήρια στην υπό ανάθεση σύμβαση (Προμήθεια και Εγκατάσταση Συνθετικού Χλοοτάπητα), δια της θέσπισης διάταξης στο Παράρτημα Α' («ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 53), με την οποία ζητείται η προσκόμιση Πιστοποιητικού SA 8000:2008 Συστήματος Κοινωνικής Υπευθυνότητας. Επειδή, περαιτέρω, ο επίμαχος όρος της οικείας Διακήρυξης, δια του οποίου ζητούνται (στην πράξη) εχέγγυα υπευθυνότητας και σεβασμού των κοινωνικών δικαιωμάτων εκ μέρους του υποψήφιου οικονομικού φορέα, τελεί σε σχέση αναλογίας με το υπό ανάθεση αντικείμενο, το οποίο συνδέεται άρρηκτα με την ανάπτυξη, ενίσχυση και διάδοση του Αθλητισμού (δημόσιος σκοπός), με την εξασφάλιση των αναγκαίων μέσων και υποδομών προς τους αθλητές, για την καλύτερη δυνατή ανάπτυξη των δυνατοτήτων τους και για την απρόσκοπτη συμμετοχή τους σε αθλητικούς αγώνες.

25. Επειδή, κατ' ακολουθίαν η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

26. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να καταπέσει το Παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ. 5 του Ν. 4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την Προδικαστική Προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του Παραβόλου

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 15 Ιουνίου 2018 και εκδόθηκε στις 18 Ιουνίου 2018.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Ιωάννης Κίτσος

Ιωάννα Κακλαμάνη